

Рейтинговий звіт ТТАА 001-009 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	АТ «БАНК «ТАВРИКА»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	26.09.2005 р.
Дата оновлення:	06.09.2011 р.
Кредитний рейтинг:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «БАНК «ТАВРИКА» за 2009-2010 рр. та I півріччя 2011 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історію кредитного рейтингу АТ «БАНК «ТАВРИКА» наведено у таблиці нижче.

Дата	17.05.07	18.11.08	08.06.10	16.12.10	06.09.11
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB+
Прогноз	стабільний	негативний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підвищення

Рівень кредитного рейтингу АТ «БАНК «ТАВРИКА» підтримується:

- зростанням обсягу довгострокового фінансування за рахунок залучення коштів на умовах субординованого боргу;
- незначною питомою вагою простроченої заборгованості в клієнтському кредитному портфелі;
- диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами;
- збалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- інформаційною відкритістю та прозорістю;
- очікуваним збільшенням статутного капіталу.

Рівень кредитного рейтингу АТ «БАНК «ТАВРИКА» обмежується:

- концентрацією кредитного портфеля за основними позичальниками (зокрема наявністю значних ризиків, що пов'язані з активним кредитуванням будівельного сектору), що зумовлює залежність Банку від фінансового стану найбільших клієнтів та може негативно вплинути на ліквідність та капіталізацію;
- значною залежністю від коштів фізичних осіб (станом на 01.07.2011 р. обсяг коштів залучених від фізичних осіб в понад 4 рази перевищує регулятивний капітал Банку);
- значним обсягом коштів залучених від Національного банку України;
- низькою діловою активністю та збереженням складної ситуації в окремих галузях економіки, що обмежує платоспроможний попит на кредитування та негативно впливає на фінансові показники Банку.

Основні фінансові показники АТ «БАНК «ТАВРИКА»

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Активи, млн. грн.	1000,42	1306,44	1923,34	2250,60	2327,51	2636,07	2889,40	3287,57	3498,42	3849,98
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	914,79	1187,61	1743,97	2106,28	2130,99	2416,21	2631,23	3035,55	3256,72	3629,11
Кошти клієнтів, млн. грн.	704,19	1052,97	1455,17	1395,88	1481,70	1627,58	1843,58	2136,76	2225,34	2258,62
Власний капітал, млн. грн.	100,85	149,53	202,13	244,95	246,46	297,51	297,49	318,72	318,92	320,56
Доходи, млн. грн.	136,91	175,02	277,79	349,97	86,54	175,17	274,55	388,30	114,66	237,75
Витрати, млн. грн.	119,13	166,78	271,09	347,77	83,64	171,81	270,26	383,10	113,94	236,46
Чистий операційний дохід, млн. грн.	54,25	60,41	95,38	101,07	17,10	36,09	58,88	84,18	16,00	34,75
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	24,39	12,33	12,27	3,22	2,90	3,32	4,26	8,00	0,71	1,29
Чистий прибуток, млн. грн.	17,78	8,24	6,70	2,20	2,90	3,35	4,29	5,20	0,71	1,29
Доходність активів (ROA) ¹ , %	1,78	0,63	0,35	0,10	-	-	-	0,16	-	-
Доходність капіталу (ROE) ² , %	17,63	5,51	3,31	0,90	-	-	-	1,63	-	-

¹ Значення (ROA) на звітну дату

² Значення (ROE) на звітну дату

Резюме

Публічне акціонерне товариство «БАНК «ТАВРИКА» (далі за текстом – Банк) створено у відповідності до чинного законодавства України та зареєстровано НБУ в Державному реєстрі банків 24 жовтня 1991 року за реєстраційним №53. Банк має відповідні ліцензії та дозволи НБУ на здійснення банківських операцій. АТ «БАНК «ТАВРИКА» знаходиться за адресою: 01135, Україна, м. Київ, вул. Дмитрівська, 92-94.

Станом на 01.07.2011 р. у ренкінгу НБУ за обсягом чистих активів АТ «БАНК «ТАВРИКА» посідає 42 позицію серед 176 фінансових установ та належить до III групи банків.

Регіональна мережа Банку налічує 42 відділення (у т.ч. 2 відділення-регіональні управління), що територіально охоплюють всі регіони України. З метою зменшення обсягу витрат Банк проводив оптимізацію регіональної мережі, в результаті якої у IV кварталі 2010 року діяльність відділення у м. Харкові було тимчасово призупинено, а у I кварталі 2011 року відділення у м. Бровари – закрито. У II кварталі 2011 року відбулося відкриття відділення у м. Євпаторії та відновлення діяльності Харківського відділення (за новою адресою).

За профілем діяльності АТ «БАНК «ТАВРИКА» є універсальною кредитно-фінансовою установою, що надає широкий спектр послуг. Банк обслуговує як фізичних осіб, так і представників крупного, середнього та малого бізнесу. Проте у своїй діяльності Банк орієнтується переважно на кредитування суб'єктів господарської діяльності, а в індивідуальному бізнесі основний акцент ставиться на залучення ресурсів. Протягом I півріччя 2011 року спостерігалось збільшення клієнтської бази, здебільшого, за рахунок залучення фізичних осіб на обслуговування поточних та вкладних рахунків. Станом на 01.07.2011 р. клієнтська база налічувала майже 30 тис. осіб, з яких фізичних осіб – 87%.

Розширенню клієнтської бази певною мірою сприяє як розвиток регіональної мережі, так і розвиток карткового бізнесу. АТ «БАНК «ТАВРИКА» є асоційованим членом міжнародної платіжної системи VISA. Банк обслуговує 17,1 тис. БПК, понад 45% обсягу яких емітовано за зарплатними проектами підприємств. Банк є членом розгалуженої мережі банкоматів «Атмосфера», інфраструктура обслуговування яких широко представлена у різних регіонах України.

Акціонерами АТ «БАНК «ТАВРИКА» є юридичні та фізичні особи. Станом на 01.07.2011 р. акціонерами, які мають істотну участь є: ЗАТ «Кримспецсервіс» та Кобець Анатолій Васильович (12,5865% та 12,5123% загальної участі відповідно).

У IV кварталі 2010 року відбулося заплановане збільшення статутного капіталу Банку на 20 млн. грн. У складі регулятивного капіталу Банку (424,46 млн. грн. на 01.07.2011 р.) капітал I рівня становить 343,81 млн. грн., з яких 250,0 млн. грн. – статутний капітал, а субординований борг, збільшений у I півріччі 2011 року на суму екв. 20 млн. грн., – екв. 79 млн. грн. У квітні 2011 року акціонерами

АТ «БАНК «ТАВРИКА» було прийнято рішення щодо збільшення обсягу статутного капіталу. Наразі кошти у сумі 50,0 млн. грн. обліковуються як внески за незареєстрованим статутним капіталом. Якість власного капіталу АТ «БАНК «ТАВРИКА» є доброю: основною складовою виступає статутний капітал, а також загальні та резервні фонди. Рівень покриття активів та кредитно-інвестиційного портфеля власним капіталом зберігається невисоким.

Основною складовою ресурсної бази АТ «БАНК «ТАВРИКА» виступають кошти клієнтів. Вагомими складовими є також кошти, залучені від інших банків (короткострокові кредити та депозити, які залучено переважно на умовах SWAP), а також кошти, залучені від НБУ шляхом рефінансування. Прострочена заборгованість за кредитами відсутня. Кошти, залучені від НБУ, відповідають 51,36% регулятивного капіталу (формують 6,18% зобов'язань), а строки користування ними закінчуються у 2013-2014 рр. Диверсифікуючи ресурсну базу, Банк залучав кошти бюджету, позабюджетних фондів та ДПУ.

Клієнтський портфель переважно сформовано коштами фізичних осіб, обсяг яких має тенденцію до зростання (станом на 01.07.2011 р. їх обсяг відповідає 406,23% обсягу регулятивного капіталу та формує 44,8% обсягу пасивів). Протягом I півріччя 2011 року спостерігалось збільшення залишків на депозитних рахунках фізичних осіб. Клієнти розміщують кошти переважно на довгостроковій основі і в національній валюті.

Ресурсна база Банку достатньо диверсифікована за основними контрагентами: станом на 01.07.2011 р. кошти 20 найбільших кредиторів формують 26,71% зобов'язань, депозити 10 найбільших вкладників у депозитному портфелі клієнтів складають 21,28%. Разом з тим, портфель коштів корпоративних клієнтів є диверсифікованим за видами економічної діяльності: станом на 01.07.2011 р. залишки коштів на рахунках підприємств переробної промисловості формують 28,89% обсягу коштів суб'єктів господарювання.

Якість ресурсної бази покращилась, проте Банк є залежним від коштів фізичних осіб. З метою уникнення набуття статусу «ощадний» Банком емітуються ощадні (депозитні) сертифікати.

Основною складовою активів є клієнтський кредитний портфель Банку. У структурі клієнтського кредитного портфеля переважають кредити, надані суб'єктам господарювання (понад 90%). За строками користування кредитними коштами переважають короткострокові кредити, за цільовим використанням – кредити, надані у поточну діяльність, а за валютою кредитування – національна. Обсяг іпотечних кредитів залишається незначним, але в портфелі кредитів, наданих фізичним особам, питома вага іпотечних кредитів складає майже 16%.

Актуальною для Банку протягом аналізованого періоду є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що підвищує залежність Банку від фінансового стану його найбільших клієнтів: кредити 20 найбільших позичальників станом на 1 липня 2011 року формують 61,77% заборгованості за кредитами клієнтів, або 532,88% капіталу I рівня. Диверсифікація кредитів за видами економічної діяльності, наданих суб'єктам господарювання,

задовільна. Разом з тим, слід зазначити, що спостерігається спрямованість Банку на кредитування підприємств будівельної галузі та підприємств, що здійснюють операції з нерухомим майном.

Якість клієнтського кредитного портфеля є прийнятною (частка простроченої заборгованості у клієнтському кредитному портфелі Банку станом на 01.07.2011 р. не перевищує 3%). Працівниками юридичної та інших служб проводиться робота щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Усі позови подані Банком до контрагентів стосуються питань врегулювання договірних відносин з кредитування. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками (поручителями) або відшкодовано шляхом реалізації забезпечення. Разом з тим, певний обсяг безнадійної до повернення заборгованості було списано.

Банком у повному обсязі сформовано резерви на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями. Рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля станом на 1 липня 2011 року складає 2,91%, прострочена заборгованість за кредитами покривається сформованими резервами у повному обсязі. У структурі врахованого забезпечення за наданими кредитами переважають інші майнові права, рухоме майно та майнові права на грошові депозити, а чистий кредитний ризик складає 11%.

Маючи відповідні ліцензії, Банк є учасником ринку цінних паперів. Станом на 1 липня 2011 року портфель цінних паперів Банку сформовано ОВДП³, а також векселями та акціями підприємств різних секторів економіки, проте обсяг останніх є незначним.

Частка високоліквідних активів у чистих активах складає 3,8%. Вкладення коштів в ОВДП забезпечує прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків. На кореспондентському рахунку в НБУ підтримуються кошти в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів. Сальдо за міжбанківськими операціями є пасивним (за рахунок коштів, що залучені від НБУ) та станом на 1 липня 2011 року складає 4,6% зобов'язань.

Показники ліквідності перевищують нормативні значення встановлені НБУ. Значення показника швидкої ліквідності, який характеризує здатність розраховуватись за поточними зобов'язаннями, є прийнятним. Операції на міжбанківському ринку є виключно короткостроковими, кошти надано переважно на умовах SWAP. Активи та пасиви АТ «БАНК «ТАВРИКА» збалансовані за строками до погашення.

Протягом аналізованого періоду АТ «БАНК «ТАВРИКА» дотримувалось нормативів, встановлених НБУ. Значення економічних нормативів Банку є прийнятними.

За результатами перевірок контролюючими органами протягом IV кварталу 2010 року – II кварталу 2011 року було виявлено деякі порушення, проте сума штрафних санкцій є незначною.

³ В таблиці 3.5. враховуються у рядку високоліквідні активи

Діяльність Банку протягом аналізованого періоду є прибутковою. За підсумками I півріччя 2011 року чистий прибуток Банку склав 1,29 млн. грн., що у 2,6 разів менше ніж за аналогічний період 2010 року – це зумовлено зменшенням обсягу чистого операційного доходу. Відповідно, коефіцієнт ефективності діяльності знизився та перебуває на задовільному рівні.

Стратегічною метою діяльності Банку на 2011-2014 рр. є чітке позиціонування бренду АТ «БАНК «ТАВРИКА» на ринку активних і пасивних операцій; збільшення обсягу наданих послуг; удосконалення їх якості; збільшення частки ринку за продуктами; збільшення вартості Банку, як фінансової установи, шляхом нарощування ресурсної бази, власного капіталу; підвищення рівня доходів і зниження ризикованості операцій.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «БАНК «ТАВРИКА» підвищено до рівня uaBBB+, прогноз «стабільний».

Додатки

Дані балансу АТ «БАНК «ТАВРИКА», млн. грн.

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Активи										
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	50,21	94,72	82,90	59,14	86,29	70,76	65,40	96,15	67,11	80,93
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,60	13,31	12,54	13,20
Кошти в інших банках	156,49	135,62	172,49	267,21	226,12	362,61	475,21	543,14	605,85	800,61
Кредити клієнтам	805,80	1078,21	1627,16	1952,80	2002,71	2192,04	2355,04	2656,08	2827,88	2965,87
Цінні папери	24,34	22,53	14,81	12,13	11,71	7,28	7,26	6,76	6,80	6,98
Довгострокові вкладення	7,45	12,46	47,76	10,85	22,86	21,87	8,21	7,66	6,94	6,55
Нараховані доходи	5,64	4,33	6,61	18,87	34,76	38,18	40,64	46,60	55,81	59,72
Резерви	-51,06	-43,74	-50,88	-83,99	-83,57	-87,90	-95,19	-101,37	-101,83	-105,03
Інші активи	1,55	2,32	22,50	13,59	26,63	31,25	20,22	19,24	17,31	21,16
Разом активів	1000,42	1306,44	1923,34	2250,60	2327,51	2636,07	2889,40	3287,57	3498,42	3849,98
Зобов'язання										
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	73,00	292,40	285,10	273,00	261,50	255,50	239,00	218,00
Кошти банків	173,89	79,71	154,40	268,91	220,00	337,31	357,91	454,37	508,74	744,92
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	2,80	0,00	0,00	23,10	30,00	41,00	0,00	20,00	17,00
Кошти суб'єктів господарювання	274,09	433,06	670,51	629,31	595,63	595,03	579,71	617,19	573,73	517,34
Кошти фізичних осіб	430,10	617,10	784,65	766,57	862,98	1002,56	1222,87	1519,57	1631,60	1724,28
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	1,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28,00
Боргові цінні папери	2,00	0,00	4,01	15,45	17,69	15,14	15,98	17,15	87,98	125,72
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	58,41	59,00	66,95	79,01
Нараховані витрати	15,29	22,50	32,62	20,26	24,28	27,21	31,78	37,04	44,96	44,51
Інші зобов'язання	2,50	1,74	2,01	12,74	52,28	58,31	22,75	9,02	6,53	30,64
Разом зобов'язань	899,57	1156,92	1721,21	2005,65	2081,04	2338,56	2591,91	2968,85	3179,50	3529,42
Власний капітал										
Сплачений статутний капітал	51,35	91,35	140,00	180,00	180,00	230,00	230,00	250,00	250,00	250,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	30,84	47,57	55,81	62,76	62,76	63,95	63,95	63,95	63,95	69,15
Результат минулих років	0,26	0,26	0,26	0,00	1,19	0,00	0,00	0,00	5,20	0,00
Результати переоцінки	0,62	2,11	-0,63	-0,01	-0,39	0,21	-0,76	-0,43	-0,95	0,11
Фінансовий результат поточного року	17,78	8,24	6,70	2,20	2,90	3,35	4,29	5,20	0,71	1,29
Разом власного капіталу	100,85	149,53	202,13	244,95	246,46	297,51	297,49	318,72	318,92	320,56

Дані звіту про фінансові результати АТ «БАНК «ТАВРИКА», млн. грн.

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Доходи										
Процентні доходи	123,12	156,33	244,95	329,76	82,16	168,01	260,65	366,73	107,91	223,85
Комісійні доходи	9,43	14,66	15,88	17,84	3,64	7,48	12,06	17,66	5,08	10,66
Результат від торговельних операцій	3,88	3,47	13,82	1,88	0,71	-0,39	1,72	3,37	1,49	2,87
Інші операційні доходи	0,44	0,52	2,96	0,44	0,03	0,05	0,11	0,48	0,12	0,23
Інші доходи	0,04	0,04	0,17	0,05	0,00	0,02	0,03	0,06	0,05	0,14
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	136,91	175,02	277,79	349,97	86,54	175,17	274,55	388,30	114,66	237,75
Витрати										
Процентні витрати	70,67	98,27	164,14	216,70	61,68	126,80	198,85	282,71	94,42	194,09
Комісійні витрати	0,27	0,33	0,67	2,44	0,56	0,96	1,46	1,96	0,51	1,10
Інші операційні витрати	11,68	15,97	17,44	29,71	7,20	11,29	15,33	19,40	3,67	7,67
Загальні адміністративні витрати	38,66	56,26	76,45	63,64	14,58	28,85	43,35	58,61	14,87	29,92
Відрахування в резерви	-8,77	-8,14	6,83	34,26	-0,37	3,94	11,30	17,62	0,47	3,68
Податок на прибуток	6,62	4,10	5,57	1,03	0,00	-0,03	-0,03	2,80	0,00	0,00
Всього витрати	119,13	166,78	271,09	347,77	83,64	171,81	270,26	383,10	113,94	236,46
Фінансовий результат	17,78	8,24	6,70	2,20	2,90	3,35	4,29	5,20	0,71	1,29